КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»

Кафедра суспільствознавчої освіти

Програма підвищення кваліфікації підвищення кваліфікації учителів технологій

«Формувальне оцінювання на уроках технологій в НУШ: практичні інструменти концепції»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри освітньої політики

(протокол № 9 від 18.09.2026 р.)

Завідувач кафедри Галина СОХАНЬ

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(протокол № 6 від 01.10.2026 р.)

Голова науково-методичної ради Павло ХОБЗЕЙ

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Розробники: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри суспільствознавчої освіти КЗ ЛОР «ЛОІППО», тренерка, яка пройшла попередню підготовку з питань використання каталогу FormA (сертифікат № uT2H5ZLvVA від 19.04.2026 р.) Саф'янюк Зоряна Георгіївна.

Напрям підвищення кваліфікації: FormA: як інтегрувати формувальне оцінювання в освітню практику (ГХЗВ).

Розроблено на основі Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти «FORMA: ЯК ІНТЕГРУВАТИ ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ В ОСВІТНЮ ПРАКТИКУ» від 8.05.2026 р.№ 753.

Термін дії програми: з 01.01.2027 р. до 01.01. 2032 р.

Рецензенти:
Сохань Галина Степанівна, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри суспільствознавчої освіти КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»;
Кузьмич Давид Володимирович, заступник директора, вчитель технологій Академічного ліцею Бориславської міської ради.

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми

У контексті реалізації компетентнісного підходу та впровадження реформ Нової української школи актуалізується потреба в оновленні підходів до оцінювання результатів навчання. Традиційні моделі оцінювання, орієнтовані переважно на фіксацію результату, не забезпечують достатньої підтримки освітнього процесу, розвитку учнівської суб'єктності та формування ключових компетентностей. Формувальне оцінювання розглядається як один із ключових механізмів підвищення якості освіти, оскільки воно забезпечує зворотний зв'язок, спрямований на покращення навчання, підтримує активну участь учнів у власному освітньому шляху та сприяє розвитку умінь саморегуляції. Водночас у практиці закладів освіти України формувальне оцінювання часто використовується несистемно, що обумовлює потребу у формуванні цілісного розуміння його принципів та інструментів. Особливої значущості набуває впровадження формувального оцінювання в умовах подолання освітніх втрат, коли зростає потреба в інструментах оперативної діагностики навчальних потреб учнів, адаптації освітнього процесу та підтримки мотивації до навчання.

Програма пропонує структурований підхід до впровадження формувального оцінювання в освітній процес на уроках технологій відповідно до пріоритетів Нової української школи; спрямовує педагогів на переосмислення ролі оцінювання як інструменту підтримки навчання; сприяє формуванню цілісного бачення оцінювання як невід'ємної складової освітнього процесу; підтримує професійний розвиток педагогів через опанування сучасних підходів до надання зворотного зв'язку, залучення учнів до оцінювання та розвитку їхньої навчальної автономії.

Цільова група: учителі технологій.

Обсяг(тривалість): 30 годин / 1 кредит ЄКТС.

Форма навчання: інституційна (очно-дистанційна).

Мета: розвиток умінь інтегрувати формувальне оцінювання в освітню практику за допомогою каталогу інструментів формувального оцінювання FormA.

Завдання:

- ознайомити з основними підходами до формувального оцінювання та концепцією оцінювання як навчання;
- проаналізувати потенціал формувального оцінювання для підтримки навчання та розвитку учнів;
- ознайомити з каталогом FormA для планування та організації освітнього процесу на уроках технологій;
- розвинути вміння добирати та застосовувати інструменти формувального оцінювання відповідно до навчальних цілей і етапів уроку;
- розвинути вміння щодо надання зворотного зв'язку, організації самооцінювання та взаємооцінювання учнів;
- розробити приклади навчальної діяльності з інтеграцією інструментів формувального оцінювання.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться (відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 р. № 1225):

- вчитель ЗЗСО. Г3. Оцінювально-аналітична компетентність;
- вчитель ЗЗСО. Г1. Прогностична компетентність;
- вчитель ЗЗСО. А3. Інформаційно-цифрова компетентність.

Очікувані результати **навчання**:

Слухач/ка після навчання на цьому курсі:

- розуміє сутність і відмінності формувального та підсумкового оцінювання;
- використовує інструменти та стратегії формувального оцінювання відповідно до навчальних цілей і етапів уроку;
- аналізує освітні ситуації та результати оцінювання, визначаючи можливості підтримки навчання учнів;
- оцінює доцільність використання різних інструментів формувального оцінювання на уроках технологій;
- складає та розробляє фрагменти уроків з інтеграцією самооцінювання, взаємооцінювання та інших інструментів формувального оцінювання.

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях – індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Програмою передбачено виконання різних видів робіт: вхідне опитування; творче завдання; участь у круглому столі; рефлексія.

Критерії оцінювання. Система та критерії оцінювання результатів навчання базуються на компетентнісному підході. Для успішної реалізації Програми передбачається участь у більшості очних та онлайн-зустрічей (орієнтовно не менше 50 %), підготовка та подання індивідуального навчального проєкту, а також надання відгуку щонайменше на одну роботу колег. Результати навчання слухачів курсів оцінюються за шкалою «зараховано/не зараховано». Підставою для успішного зарахування є комплексне виконання програми КПК, зокрема активна участь на заняттях, а також виконання самостійної роботи, її відповідність завданням програми, дотриманням правил академічної доброчесності, а також її успішна презентація.

Такий підхід спрямований на поєднання самостійного опрацювання матеріалу з активною взаємодією учасників і підтримкою з боку тренера, що забезпечує можливість практичного застосування інструментів формувального оцінювання та їх інтеграції у власну педагогічну діяльність.

Завершальним елементом навчання є індивідуальний навчальний проєкт з обміном відгуками в групі. Також передбачене взаємооцінювання робіт, що сприяє розвитку вміння надавати конструктивний зворотний зв'язок і формує досвід участі у культурі оцінювання. Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Програмою передбачено виконання різних видів робіт: вхідне опитування; подання індивідуального навчального проєкту; участь у круглому столі; взаємооцінювання, рефлексія.

Особливості реалізації програми. До викладання за Програмою мають бути залучені тренери, які пройшли попередню підготовку з питань використання каталогу інструментів формувального оцінювання FormA (далі – Каталог FormA) та мають практичний досвід впровадження формувального оцінювання в освітній процес.

Документ про підвищення **кваліфікації**: сертифікат видається відповідно до кількості прослуханих годин, за умови не менше 50 % від загальної кількості.

Вартість (у разі встановлення): безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, вартість згідно з кошторисом відповідно до порядку надання платних послуг для всіх інших категорій.

3. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з 3-х модулів та 6-ти взаємопов'язаних тем. Після опрацювання перших двох модулів передбачено розроблення плану індивідуального навчального проєкту. Учасники, які успішно пройшли навчання, підготували та подали індивідуальний навчальний проєкт, а також надали відгук щонайменше на одну роботу колег отримують сертифікат.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає 30 год, з них 8 год – лекційні заняття, 16 год – практична робота, 6 год – самостійна робота.

Назва навчальних тем	**Кількість годин**			
	Лекції	**Практичні**	**Самостійна робота**	**Усього**
Організаційне заняття.	-	1		**1**
Модуль 1. Оцінювання як навчання	**2**	**3**		**5**
Тема 1. Сутність формувального та підсумкового оцінювання.	1	2		**3**
Тема 2. Роль оцінювання як навчання в освітньому процесі.	1	1		**2**
Модуль 2. Каталог інструментів формувального оцінювання FormA	**3**	**5**		**8**
Тема 1. Структура та зміст каталогу інструментів формувального оцінювання FormA.	1	1		**2**
Тема 2. Використання інструментів формувального оцінювання на уроках технологій.	2	4		**6**
Самостійна робота			**6**	**6**
Модуль 3. Культура оцінювання Круглий стіл	**2**	**6**		**8**
Тема 1. Роль учня в процесі формувального оцінювання.	1	3		**4**
Тема 2. Творення культури оцінювання (формувального).	1	3		**4**
Підсумки та рефлексія	**1**	**1**		**2**
Оцінювання власного поступу та планування подальшого використання каталогу FormA в освітній практиці.	1	1		**2**
Усього	**8**	**16**	**6**	**30**

Опрацювання навчальних матеріалів та розроблення плану індивідуального навчального проєкту здійснюються в межах годин **самостійної роботи** слухачів. Контрольні заходи реалізуються як окремий вид навчальної діяльності відповідно до навчально-тематичного плану програми.

Контрольні заходи реалізуються тренером або викладачем через консультування слухачів, надання коментарів під час створення плану індивідуального навчального проєкту, зворотнього зв'язку про відгуки на роботи колег, результати тестування тощо.

4. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Організаційне заняття

Огляд програми курсу, правила та вимоги участі в навчанні. Огляд розкладу навчальних занять. Представлення учасників. Погодження правил роботи групи.

Модуль 1. Оцінювання як навчання

Тема 1. Сутність формувального та підсумкового оцінювання

Поняття оцінювання та оцінки. Характеристика формувального та підсумкового оцінювання, їх мета та функції. Відмінності між оцінюванням навчання та оцінюванням для навчання. Роль оцінювання у відстеженні результатів навчання та освітнього поступу учнів.

Тема 2. Оцінювання як навчання. Його функції в освітньому процесі

Сутність концепції оцінювання як навчання. Формувальне оцінювання як інструмент розвитку навчальної автономії учнів. Зв'язок оцінювання з навчальними цілями та результатами навчання. Використання формувального оцінювання на різних етапах уроку. Приклади оцінювання як навчання на уроках технологій.

Модуль 2. Каталог інструментів формувального оцінювання FormA

Тема 1. Структура та зміст каталогу інструментів формувального оцінювання FormA.

Модель формувального оцінювання European Training Foundation (ETF) та її елементи. Цикл формувального оцінювання: визначення цілей і критеріїв успіху, виявлення навчальних досягнень, надання зворотного зв'язку, адаптація навчання. Структура опису інструментів формувального оцінювання (мета, матеріали, підготовка, інструкція, варіації застосування). Класифікація інструментів відповідно до елементів моделі.

Тема 2. Використання інструментів формувального оцінювання на уроках технологій

Добір інструментів формувального оцінювання відповідно до навчальних цілей та етапів уроку. Практичне застосування інструментів для створення навчальних цілей і критеріїв успіху, виявлення навчальних досягнень, організації зворотного зв'язку та адаптації навчання. Поєднання інструментів у межах циклу формувального оцінювання. Планування навчальної діяльності із використанням інструментів FormA.

Модуль 3. культура оцінювання. Круглий стіл

Тема 1. Роль учня в процесі формувального оцінювання. Самооцінювання та взаємооцінювання.

Учень як активний суб'єкт оцінювання. Уміння учнів, що забезпечують оцінювання як навчання (постановка запитань, визначення наступних кроків, аналіз помилок, використання зворотного зв'язку). Самооцінювання та взаємооцінювання як інструменти розвитку навчальної автономії. Формування відповідальності учнів за результати навчання в технологічній освітній галузі.

Тема 2. Творення культури оцінювання (формувального).

Поняття культури оцінювання та місце у ній формувального оцінювання. Роль учнів, педагогів, адміністрації та батьків у формуванні культури оцінювання. Організація взаємодії та підтримки освітнього процесу. Практики спільного обговорення, рефлексії та обміну досвідом. Планування змін.

Самостійна робота. Підготовка та подання індивідуального навчального проєкту, а також надання відгуку щонайменше на одну роботу колег.
Круглий стіл «Культура оцінювання» за підсумками виконання практичного завдання з проєктування циклу формувального оцінювання із використанням інструментів каталогу FormA; надання відгуку на роботу колеги (взаємооцінювання) для перевірки розуміння сутності оцінювання як навчання, його функцій в освітньому процесі та особливостей використання формувального оцінювання на різних етапах уроку, рівня засвоєння змісту курсу та сформованості відповідних умінь.

Підсумки та рефлексія
Оцінювання власного поступу та планування подальшого використання каталогу FormA в освітній практиці
Аналіз результатів навчання та особистого професійного зростання учасників. Рефлексія результатів навчання та власного досвіду застосування формувального оцінювання. Обговорення викликів і можливостей, виявлених під час курсу. Формування індивідуальних висновків, планів подальшого застосування отриманих знань і набутих умінь, а також оцінювання власного прогресу.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

1. Аналіз і застосування методів та інструментів формувального оцінювання.
2. Розроблення елементів навчального процесу із використанням підходів формувального оцінювання.
3. Моделювання педагогічних ситуацій, які описуються процес використання інструментів формувального оцінювання.
4. Виконання завдань, спрямованих на розвиток умінь надання та використання зворотного зв'язку.
5. Участь у рефлексивних видах діяльності щодо власного досвіду застосування формувального оцінювання.
6. Виконання інтерактивних вправ для закріплення розуміння ключових підходів і принципів формувального оцінювання.
7. Проєктування навчальних завдань із урахуванням критеріїв оцінювання та очікуваних результатів навчання.
8. Аналіз результатів навчальної діяльності та визначення шляхів удосконалення освітнього процесу.
9. Виконання завдань, спрямованих на розвиток умінь самооцінювання та взаємооцінювання.
10. Розроблення плану заходів до створення безпечного та підтримувального освітнього середовища.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Основні поняття та принципи формувального оцінювання.
2. Підходи до організації оцінювання в освітньому процесі.
3. Роль і значення зворотного зв'язку в навчанні.
4. Особливості залучення учнів до процесу оцінювання.
5. Створення умов для ефективного навчання та розвитку здобувачів освіти.
6. Аналіз результатів навчання та їх використання для вдосконалення освітнього процесу.
7. Сучасні інструменти та методи оцінювання (формувального).
8. Питання розвитку професійної рефлексії педагога щодо створення цілісної системи оцінювання, зокрема формувального.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text (дата звернення: 06.04.2026).

2. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text (дата звернення: 06.04.2026).

Основні документи

1. European Training Foundation. FormA (ENG). URL: https://rise.articulate.com/share/R2h3X63PVLRAtKPe0v9Q-ozs1FsntQTx#/ (дата звернення: 04.04.2026)

2. European Training Foundation. FormA (UKR). URL: https://share.articulate.com/dmhZmI8rC abv7dROc-IdK (дата звернення: 04.04.2026)

3. FormA: a formative assessment toolkit. URL: https://www.etf.europa.eu/en/what-we-do/forma-formative-assessment-toolkit (дата звернення: 04.04.2026)

4. Ukraine – ETF (europa.eu). URL: https://www.etf.europa.eu/en/where-we-work/countries/ukraine (дата звернення: 04.04.2026)

Додаткова література

1. У МОН розробили нові рекомендації оцінювання учнів 5–9 класів : Нова українська школа. 2024. URL: https://nus.org.ua/2024/08/03/u-mon-rozrobyly-novi-rekomendatsiyi-otsinyuvannya-uchniv-5-9-klasiv/ (дата звернення: 04.04.2026).